

ترمیم زخم در دامپزشکی به روش لارو درمانی

با پیشگفتاری از دکتر رونالد شرمن
پیشواز لارو درمانی در دهه‌های اخیر

تألیف :

دکتر سارن ساییزا

متخصص جراحی دامپزشکی، عضو هیئت علمی،
دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز

دکتر سمیه بهرامی

متخصص انگل‌شناسی، عضو هیئت علمی
دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز

شکوفه یوسفی و امین حیدری

دانشجویان دکتری عمومی دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز

عنوان و نام پدیدآور	ترمیم زخم در دامپزشکی به روش لارودرمانی: با پیشگفتاری از دکتر رونالد شرمن (پیشتاز لارودرمانی در دهه‌های اخیر) / تألیف سروش سایبزا ... [و دیگران].
مشخصات نشر	تهران، نوربخش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۲۲ص: مصور، جدول.
شابک	978-600-7309-86-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	تألیف سروش سایبزا، سمیه بهرامی، شکوفه یوسفی و امین حیدری.
یادداشت	کتابنامه
موضوع	زخم‌شناسی دامی
موضوع	Veterinary traumatology
موضوع	لارو مگس -- مصارف درمانی
موضوع	Maggots -- Therapeutic use
شناسه افزوده	سایبزا، ... و ش، ۱۳۶۳-
شناسه افزوده	شرمن، رونالد، مقدمه‌نویس
شناسه افزوده	Shirman Ronald
رده‌بندی کنگره	۶۳۹.۷۰۸۹۷۱ / ت ۳ / SF۹۱۱
رده‌بندی دیویی	۶۳۶.۷۰۸۹۷۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۴۷۱۵۲۴

انتشارات نوربخش: عضو انجمن فرهنگ نشر کتاب دانشگاهی

- عنوان: ترمیم زخم در دامپزشکی به روش لارودرمانی
- تألیف: دکتر سروش سایبزا، دکتر سمیه بهرامی، شکوفه یوسفی، امین حیدری
- ناشر: انتشارات نوربخش
- چاپ و صحافی: چاپ دیجیتال مجد
- نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷
- شمارگان: ۱۰۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۹-۸۶-۵ قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تهران، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان وصال شیرازی، بن‌بست قاجار، پلاک ۴، واحد ۲

تلفن: ۶۶۹۷۸۸۲۹-۶۶۹۷۸۸۳۰

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	مقدمه نویسنده اول
۱۳.....	مقدمه نویسنده دوم
۱۵.....	بخش اول
۱۷.....	فصل اول: مراحل ترمیم زخم
۱۸.....	مرحله‌ی التهابی
۲۲.....	مرحله‌ی تکثیر و تزیید سلولی
۲۴.....	مرحله‌ی بازسازی
۲۷.....	فصل دوم: عدم ترمیم کامل زخم
۲۸.....	عفونت باکتریایی
۲۹.....	افزایش بیش از حد پاسخ‌های التهابی
۳۰.....	افزایش بیش از حد فعالیت پروتئیناز
۳۱.....	اختلال در سنتز بستر خارج سلولی
۳۲.....	تغییر در تولید فاکتور رشد و/یا پیام‌رسان‌های سلولی
۳۳.....	تغییر در فعالیت و ویژگی سلول‌ها

فصل سوم: روش های ترمیم زخم	۳۵
فصل چهارم: اصول مدیریت زخم های باز	۳۹
ارزیابی کاربردی زنده مانی پوست	۳۹
شست و شوی زخم	۳۹
موزنی و آماده سازی آسپتیک ناحیه	۴۰
پاک ری زخم	۴۱
دارو درمانی	۴۳
منابع بخش اول	۴۴
بخش دوم	۴۷
فصل پنجم: آشنایی با مگس	۴۹
چرخه ی رشد مگس	۵۰
انتقال بیماری توسط مگس ها	۵۴
مگس لوسیلیا (فانیسیا) سريکاتا	۵۵
لاروهای لوسیلیا سريکاتا	۵۷
منابع فصل پنجم	۶۲
فصل ششم: تاریخچه ی لارودرمانی	۶۳
منابع فصل ششم	۷۰
بخش سوم	۷۱
فصل هفتم: موارد استفاده از لارودرمانی	۷۳
موارد منع استفاده از لارودرمانی و عوامل مؤثر بر لارودرمانی	۷۵
مزایای لارودرمانی	۷۵
اثرات جانبی	۷۶

منابع فصل هفتم.....	۷۸
فصل هشتم: مکانیسم اثر لارو.....	۸۱
اثرات ضدباکتریایی مواد دفعی / ترشحات لاروها.....	۸۲
تنظیم پاسخ‌های ایمنی توسط ترشحات لاروها.....	۸۴
ممانعت از مهاجرت فاگوسیت‌ها توسط ترشحات لاروها.....	۸۵
اثر لاروها بر بستر زخم و پاکسازی.....	۸۵
تکثیر بافت جوانه‌ی گوشتی.....	۸۶
اجزای فعال در مواد دفعی / ترشحات لاروها.....	۸۶
خللاک و تنبیه‌گیری.....	۸۷
منابع فصل نهم.....	۹۰
فصل نهم: کاربرد بالینی لاروها.....	۹۵
آماده‌سازی زخم قبل از انتقال لاروها به محیط زخم.....	۹۵
استفاده از لارو.....	۹۶
تعداد و دوره‌ی درمان با لارو.....	۱۰۲
پزشکی.....	۱۰۳
دامپزشکی.....	۱۰۳
استفاده از عصاره‌ی دفعی / ترشحات لارو یا استفاده از عصاره‌ی لارو	
با / یا بدون عصاره‌ی دفعی / ترشحات.....	۱۰۳
عصاره‌گیری و روش استفاده.....	۱۰۴
روش اول (استفاده از عصاره‌ی لارو).....	۱۰۴
روش دوم (استفاده از عصاره‌ی لارو با / یا بدون عصاره‌ی دفعی ترشحات).....	۱۰۵
منابع فصل نهم.....	۱۰۶

فصل دهم: لارو استریل	۱۰۹
تولید لاروهای استریل	۱۱۱
منابع فصل دهم	۱۱۴
فصل یازدهم: مروری بر موارد بالینی استفاده از لارودرمانی در ترمیم زخم	
(پزشکی و دامپزشکی)	۱۱۵
منابع فصل یازدهم	۱۱۹

مقدمه نویسنده اول

موضوع زخم و مدیریت آن به‌ویژه زخم‌های مزمن، همواره یکی از چالش‌های پیش روی پزشکان و دندانپزشکان است. از این رو، همواره تلاش در جهت ارائه‌ی بهترین و اثربخش‌ترین رویکردها برای بهبود و تسریع در روند ترمیم این‌گونه زخم‌ها مدنظر محققان و کلینیسین قرار گرفته است. یکی از روش‌های سودمند جهت ترمیم زخم‌های مزمن و کفالتیام استفاده از لارو برخی مگس‌هاست. لارودرمانی تاریخچه‌ای بسیار قدیمی دارد. در سال ۱۹۲۸ میلادی برای اولین بار با به‌کارگیری تجربیات و مشاهدات قبلی خود به انجام لارودرمانی روی آورد. در عصر حاضر نیز یکی از برترین پیشگامان عرصه‌ی مطالعه بر لارودرمانی دکتر شرمین عظیمی است. دکتر عظیمی از دانشجویان دانشگاه کالیفرنیا و مدیر و مؤسس چند شرکت بیوترانی است. نزدیک به ۹۰ سال از اولین گزارش لارودرمانی می‌گذرد و در طول این سال‌ها، مطالعات متعددی به بررسی مزایا، عوارض و مکانیسم اثر درمانی لارو مگس پرداخته است. با این روش، استفاده از لارودرمانی در کشورمان جزء روش‌های درمانی کمتر شناخته‌شده بوده که به‌ر مورد توجه قرار گرفته است. سرآغاز لارودرمانی بر روی زخم‌های مزمن در ایران مربوط به فعالیت‌های دکتر عباس میراب‌زاده و همکاران در سال ۱۳۸۳ است؛ هرچند در کتب بوعلی سینا به اثربخش بودن لارو بر ترمیم زخم اشاره شده است. در سالیان اخیر گروه‌های تخصصی لارودرمانی در ایران در حوزه‌ی پزشکی و نه دامپزشکی آغاز به فعالیت کرده است و کلینیک‌های محدودی در سطح برخی از شهرستان‌ها به ارائه‌ی

خدمات لارودرمانی می‌پردازند و همچنین مراکز متعددی به تولید لارو استریل روی آورده‌اند. در حوزه‌ی منابع پزشکی نیز، کتاب‌هایی تهیه و به چاپ رسیده است. لذا در ادامه‌ی فعالیت‌های دیگر محققان و در راستای گسترش دانش لارودرمانی، اقدام به تدوین کتابی نمودیم که با نگاهی روان و مطالبی کاربردی در دسترس علاقه‌مندان قرار گیرد. این کتاب که اولین کتاب فارسی تدوین‌شده در حوزه‌ی لارودرمانی دامپزشکی است، مشتمل بر سه بخش و یازده فصل است که به معرفی زخم، مگس و لارو، برآورد استفاده، چگونگی استفاده، مکانیسم ترمیم زخم به کمک لارو و گزارش موارد بالینی در پرندگان و دامپزشکی می‌پردازد. مخاطبان این کتاب، اساتید گرانقدر، محققان پرستار دامپزشکی، پزشکان و دامپزشکان عزیز، دانشجویان دکتری تخصصی جراحی دامپزشکی و همچنین دکتری عمومی دامپزشکی و سایر علاقه‌مندان می‌باشد. امید است که این افتخار است که ما را از نظرات و پیشنهادات سازنده‌ی خود جهت ارتقای سطح کیفی این مجموعه از طریق پست الکترونیک s.sabiza@scu.ac.ir بی‌بهره نماند. از سرکار خانم دکتر بهرامی و هم‌چنین دانشجویان نیمسال آخر دکتری عمومی دامپزشکی، خانم یوسفی و آقای حیدری که در به ثمر نشستن این اثر نهایت همکاری و تلاش داشته‌اند، صمیمانه سپاسگزارم.

در پایان از پدر و مادر عزیزم، بهترین آموزگاران زندگی و به‌سهم به‌پاس تمامی زحمات ایثارگونه‌شان، همسر عزیزم «خانم دکتر سیده میثاق حاجی» به‌پاس همراهی و ارائه‌ی راهنمایی‌های ارزنده و فرزند عزیزم سهیل که وجودش، گیزه‌بخش و انرژی‌بخش است، سپاسگزارم.

همگی وسیله‌ایم و بی‌شک لطف خدا بیش از توان ماست.

دکتر سروش سابی‌زا

اهواز- پائیز ۱۳۹۷